

Družbe tudi finančni botri malih delničarjev

Sponsorstva in donacije Tako VZMD kot MDS denarno podpirajo najboljša slovenska podjetja – Možen konflikt interesov

LJUBLJANA – Dejavnost združenj malih delničarjev, kot kaže, finančno podpirajo številna podjetja, tudi borzna in državna, VZMD pa sredstva od njih prejema tudi za svoje programe Invest to Slovenia in International Investors' Network. Ker ta združenja na skupščinah teh istih družb zastopajo male delničarje, se poraja vprašanje konflikta interesov. V obeh združenjih to povezavo zanikajo.

MAJA GRGIČ

Predsednik Vseslovenskega združenja malih delničarjev (VZMD) Kristjan Verbič v imenu omenjenih programov ali dejavnosti malih delničarjev že več let veliko potuje, pri tem pa njegova ekipa pripravlja tudi obširne videoreportaže. Samo letos je bil na Poljskem, v Kanadi, Čilu, Franciji, Monte Carlu, Nemčiji, na Madžarskem, Romuniji, na Malti, nedavno v Španiji, že prihodnji teden pa odhaja v Wiesbaden. Zato nas je zanimalo, od kod združenju sredstva za to. Po javno dostopnih podatkih je VZMD lani imel 216.000 evrov prihodkov in 211.000 evrov odhodkov, del prihodkov pa so bila, kot kaže, številne donacije, sponsorstva in druga finančna nakazila podjetij, tudi borznih (glej tabelo).

Sponsor tudi zadolžena Sava

Večina navedenih podjetij sodelovanje utemeljuje s promocijskimi aktivnostmi za družbo v okviru dogodkov in programa investo.si, za to jim je več kot 24.000 evrov v zadnjih petih letih namenila tudi država. Zanimivo je, da je bila z enako vsoto med radodarnjšimi sponzorji tudi prezadolžena Sava. V Gorenju in Savi Re pravijo, da gre za podporo malim delničarjem, v Petrolu in Zavarovalnici Triglav pa sodelovanja ne razkrivajo, čeprav po naših informacijah obstaja.

Drežanje v osir

Da smo dregnili v občutljivo temo, dokazuje, da so ta ista podjetja Verbiča obvestila o našem poizve-

dovanju o sodelovanju z VZMD. Verbič nas je javno pozval k pridobitvi informacij, a nam teh nato ni razkril. »Javni podatki so, vam na razpolago, ostalega ne komentiram. O sami strukturi prihodkov in poslovnem sodelovanju v skladu s poslovno prakso ne bi govoril,« je dejal. Verbič trdi, da ne gre za donacije, ampak za pogodbe za storitve v okviru mednarodnih investitorskih programov.

Sponsorstva in donacije od podjetij prejema tudi Društvo malih delničarjev Slovenije (MDS). Po dostopnih podatkih je bilo teh lani za slabih 25.000 evrov, kar je slabo četrtnino vseh njihovih prihodkov. Med njihovimi botri sta tudi Gorenje in Sava Re, leta 2012 jim je za izdajo delničarskega priročnika 2000 evrov prispevala Luka Koper, od Telekomu niso dobili nič.

Navzkrižje interesov

Pa lahko ta združenja v teh družbah sploh neodvisno zastopajo delničarje ali so v konfliktu interesov? Finance so pred časom poročale, da je Verbič šefa Mlinotesta Davida Nabergoja menda izsiljeval in mu napovedal izpodbojne tožbe, ker z njim ni sklenil sponzorske pogodbe, a je Verbič te navedbe že takrat ostro zanikal.

»Vselej je prvo in zelo jasno načelo, da to nimam nikakršne zveze z našim ščitenjem pravic in interesov manjšinskih delničarjev v družbah, s katerimi sodelujemo,« na vprašanje o konfliktu interesov odgovarja Verbič. Tudi predsednik MDS Rajko Stanković zagotavlja, da dogovor nikoli ni vezan na obnašanje MDS na skupščini: »Mi tam zastopamo interese delničarjev, tako da glede konflikta interesov nismo v dilemi.«

A kaj kaže praksa? VZMD na leto prejme 2000 evrov sponzorstva Luke Koper in Verbič je junija letos nasprotoval zamenjavi nadzornikov Luke in se udeležil tudi protestov, medtem ko MDS do predlaganih zamenjav ni imel zaдрžkov. Verbič zanika, da bi zato podpiral vodstvo družbe: »V Luki Koper nismo podpirali uprave, ampak tiste, ki so ustvarili pozitivne rezultate.«

V uredništvu smo pridobili do-

kument, ki kaže, da je VZMD leta 2007 od družbe Vipa, ki je tačas prevzemala Vipo holding, prejel skoraj 17.000 evrov donacije. VZMD pa je takrat male delničarje intenzivno obveščal o prevzemu in prevzemni ponudbi Vipe, pri tem pa z njo aktivno sodeloval. Na VZMD so pojasnili, da so znesek porabili za pripravo in pošiljanje pisem ter delničarskih sporazumov v okviru VZMD vsem delničarjem Vipe holdinga. »S tem nam je uspelo vse delničarje objektivno in učinkovito informirati o zelo pomembnem dogajanju, neposredno povezanem z Vipo holdingom,« pravijo na VZMD.

»Take organizacije so lahko pozitivni igralec v slovenskem korporativnem upravljanju pod pogojem, da dejansko zastopajo interese malih delničarjev in da pri tem ne trgujejo z močjo ali celo glasovi nekoga drugega za lastno korist. To mora biti jasno tako iz njihovega načina financiranja kot iz njihovega delovanja,« pravi korporativni pravnik Gorazd Podbevšek. Če te donacije obstajajo, potem to po njegovem mnenju ni dobra praksa. Podbevšek opozarja, da se zaradi takšnega sodelovanja z družbo organizacija, ki zastopa male delničarje, lahko znajde v konfliktu interesov, ki ga je treba omejiti. »Če bi šlo za zagotavljanje miru na skupščinah ali celo izsiljevanje družb, pa lahko te organizacije postanejo slabe za korporativno upravljanje. Pri tem ne gre zgolj za donacije, ampak tudi za opravljanje storitev za družbe ali funkcije predstavnikov teh organizacij v organih družbe,« še meni Podbevšek.

Nakazovanje donacijskih in sponzorskih sredstev so poslovne odločitve posameznih družb, pravijo na Agenciji za trg vrednostnih papirjev (ATVP). Dodajajo, da lahko delničarji za zastopanje na skupščini delniške družbe pooblastijo vsakogar, za katerega ocenjujejo, da mu lahko zaupajo. Vendar pa mora tak zastopnik v pisni obliki delničarjem razkriti vse okoliščine, ki so lahko pomembne za delničarja pri presoji tveganja, da bi pooblaščenec lahko deloval v interesu, drugačnem od interesa delničarja.

Predsednik VZMD **Kristjan Verbič** je letos nasprotoval zamenjavi nadzornikov Luke Koper in se zato tudi udeležil protestnega shoda v Kopru.

Podjetja, ki finančno podpirajo VZMD

v zadnjih petih letih

družba	vrsta sodelovanja
Sava	24.000 evrov sponzorstva
Telekom Slovenije	7500 evrov sponzorstva
Luka Koper	10.000 evrov sponzorstva za promocijo prek Investo.si
HSE	3500 evrov za sponzorstvo dogodka
Eti	2000 evrov leta 2012 za pokroviteljstvo dogodka
Žito	partner portala investo.si, vrednosti sodelovanja ne razkrivajo
Mercator	pogodba za delovanje svetovalne pisarne za male delničarje
Sava Re	donacije in sponzorstva, vrednosti sodelovanja ne razkrivajo
Krka	sredstva za promocijo na investo.si in invest-to.net, vrednosti sodelovanja ne razkrivajo
Gorenje	sponzorska sredstva, vrednosti sodelovanja ne razkrivajo
Zavarovalnica Triglav	morebitnega sodelovanja ne razkrivajo
Petrol	morebitnega sodelovanja ne razkrivajo
Žito	v preteklosti partner portala Investo.si
Spirit*	24.566 evrov

* oziroma predhodnica te agencije

DELO Vir: družbe, Erar